

1. Inleiding

Dit pedagogisch profiel is van toepassing op **de KDV groepen van Oki Doki, dat zijn 2 groepen van 0 tot 3 jaar en 1 groep van 3 tot 4 jaar.** Dit pedagogisch profiel is tot stand gekomen door discussies per onderwerp in **de eigen groep en daarna besproken** tijdens de teamvergaderingen. **De leidinggevende heeft de aanpassingen verwerkt in het profiel. Nadat alle onderdelen besproken zijn is het aangepaste profiel als geheel teruggekomen in een teamvergadering en in een vergadering met de LOC.**

De opvang op Oki Doki staat bekend om de gemoedelijke doch professionele sfeer en de continuïteit van de leidsters. Zij zijn zeer goed in staat het kind centraal te stellen. Zij staan open voor alle ouders en kinderen. Flexibele opvang is hier op alle groepen mogelijk.

2. Indeling in stamgroepen, leidster-kind ratio en het gebruik van de ruimte op KDV Oki Doki

Bij het KDV Oki Doki zijn 3 stamgroepen :: Teigetje, Winnie the Pooh en Knorretje. Winnie de Pooh is een peutergroep van 2,5 / 3 tot 4 jaar. Knorretje en Teigetje zijn 2 verticale groepen van 0 tot 2,5 / 3 jaar. Buiten spelen de kinderen van alle drie de groepen in de gezamenlijke tuin. **Zodra er kinderen buiten gaan spelen gaat er groepsleiding mee naar buiten. Afhankelijk van het aantal kinderen is er groepsleiding buiten. Dus het kan voorkomen dat een pedagogisch medewerker voor kinderen uit 3 groepen verantwoordelijk is buiten. Alle groepen kijken uit op de tuin, zo kunnen de pedagogisch medewerkers die nog binnen zijn ook indirect een oogje in het zeil houden. Ze kunnen makkelijk bijspringen als dat nodig mocht zijn.**

De kinderen eten en slapen in principe op hun eigen groep. Bij slecht weer spelen oudere kinderen soms ook op de gang waar leuke scooters zijn om even lekker uit te razen. Alleen bij een laag kindaantal worden groepen samengevoegd. **In vakantietijd is er vaker uitwisseling van kinderen omdat vaste groepsleiding en kinderen dan met vakantie gaan. Wel is het streven dat niet alle groepsleiding tegelijk weg is.**

We houden ons aan de wettelijk bepaalde regel dat er drie uur per dag afgeweken mag worden van de leidster kind ratio. De eerste pedagogisch medewerkster begint om 8.00 uur. De tweede om 8.45 uur. De pauzes worden gehouden tussen 13.15 en 15.00 uur. Elke medewerker drie kwartier. Aan het eind van de dag vertrekt de eerste pedagogisch medewerkster vertrekt om 17.15 uur en de laatste om 18.00 uur. Voor de momenten dat er slechts een persoon in het gebouw is hebben we een achterwachting.

3. De visie van KDV Oki Doki op kinderen, opvoeden en de rol van de kinderopvang

Ieder kind is uniek, karakter en persoonlijkheid zijn mede bepalend voor de wijze waarop en het tempo waarin ieder kind zich ontwikkelt. De ontwikkeling van kinderen speelt zich op de eerste plaats af in de eigen omgeving, waarin de ouders als belangrijkste opvoeders een rol spelen. Wij zien de rol van de kinderopvang als een onmisbare aanvulling op de opvoeding thuis. Wij vinden dat ons kinderdagverblijf een eigen specifieke taak heeft. Wij bieden de kinderen de mogelijkheid op te groeien in een groep. Het contact met de andere kinderen nodigt uit tot het oefenen van sociale vaardigheden. De groep zien we als middel om te leren op een speelse manier. Het allerbelangrijkste daarvoor vinden wij dat kinderen zich emotioneel veilig voelen. Daarom besteden we ook veel aandacht aan de persoonlijke benadering en respectvolle verzorging van ieder kind, zodat het weet wat het van ons kan verwachten en dat het bij ons terecht kan als het iets vervelend of moeilijk vindt.

Onze belangrijkste pedagogische uitgangspunten zijn dan ook: zelfstandigheid, weerbaarheid, zelfvertrouwen, rekening leren houden met elkaar, respect voor elkaar en elkaars bezittingen. In het algemeen houden we niet de visie aan van één bepaalde pedagoog, maar van meerdere pedagogen. **De basis ligt wel in de visie van Emmi Pikler, die respectvolle verzorging en vrije motorische ontwikkeling als grondpijlers van haar theorie heeft.**

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

4. De pedagogische doelstelling van KDV Oki Doki

Onze pedagogische doelstelling is kinderen een veilige plek te bieden, waar ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. De opvoedingsdoelen **van Rixsen Walraven** uit de Wet Kinderopvang onderschrijven we door te streven naar:

- emotionele veiligheid
- het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- het oefenen van sociale competenties
- het overbrengen van waarden en normen, die een bijdrage leveren aan de socialisatie van het kind.

Vooraf dit laatste punt krijgt speciale aandacht, omdat wij rekening willen houden met allerlei culturele achtergronden. Verder vinden wij het belangrijk dat kinderen de natuur beleven en dus veel buitenspelen en soms gaan wandelen. Veel aandacht gaat ook uit naar het belang van de taalontwikkeling. We lezen vaak voor en zingen veel.

Tijdens deze activiteiten is er veel interactie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen.

Rustig en duidelijk praten met de kinderen werkt positief op de taalontwikkeling.

5. De pedagogische praktijk rondom de basisregels op KDV Oki Doki

In het pedagogisch beleid is, in de vorm van pedagogische basisregels, voor de hele organisatie vastgelegd *wat* we doen. De basisregels zijn onderverdeeld naar de vier opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang.

In dit pedagogisch profiel beschrijven wij *hoe* we op Oki Doki de pedagogische basisregels vertalen naar de dagelijkse praktijk.

5.1. Emotionele veiligheid bij KDV Oki Doki

Het meest kenmerkende op het gebied van emotionele veiligheid is:

- ❖ Vaste structuur en leiding.
- ❖ Sensitieve en empathische houding van de pedagogisch medewerkers naar de kinderen en hun ouders.
- ❖ Proberen ondanks verschillen in cultuur, waarden en normen, iedereen in zijn/haar waarde te laten en te respecteren.

5.1.1. Voldoende aandacht voor wennen op een nieuwe groep

We proberen het kind die steun en aandacht te bieden waardoor het wennen zo soepel en snel mogelijk verloopt. Dit verschilt per kind. Indien nodig laten we het kind een aantal keren wennen. Wennen gebeurt zoveel mogelijk op dagdelen waarop er geen volle groep is, zodat leiding het kind die aandacht kan bieden die het nodig heeft. De vaste pedagogisch medewer(st)er, die het kind vaker per week ziet, trekt het kind in het begin ook vaak naar zich toe, waardoor het kind een vast gezicht, steun en herkenningspunt heeft. Het is ook voor de meeste kinderen makkelijker om eerst aan één en later aan meer mensen te wennen. ***We zijn ons ervan bewust dat dit bij wennen tijdens vakanties moeilijker te realiseren is.***

5.1.2. Bij plaatsing van kinderen rekening houden met specifieke omstandigheden, zoals samenstelling van de groep op dat moment

Bij aanvraag van een plaatsing bekijken we de samenstelling en de grootte van de groep. We overleggen of we voldoende aandacht kunnen **geven** aan alle kinderen. Als dit niet goed kan dan overleggen we of er de mogelijkheid is om het kind op een andere dag te plaatsen en eventueel op een later tijdstip, om, bij een gunstige verandering in het groeps-grootte en - samenstelling, het kind alsnog te plaatsen op de gevraagde dagdelen (wachtlister). ***Ook bij honoreren van extra dagdelen en ruildagen kijken we naar de groeps-samenstelling en grootte.***

Bij kinderen die specifieke verzorging vragen, kijken we of we dat echt kunnen bieden. Kunnen we ons vinden in de specifieke vraag? Zo ja, dan overleggen we hoe en wie het gaat uitvoeren. Zo nee, dan overleggen we waarom we ons daarin niet kunnen vinden en gaan in gesprek met de ouders. We trachten een oplossing te vinden waarin alle partijen zich kunnen vinden.

5.1.3. Rekening houden met specifieke behoeften van kinderen en eigenheid van kind respecteren

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

Om dit te kunnen doen moeten we de kinderen kennen. We trachten ieder kind te kennen en hebben bij ieder werkoverleg de kindbespreking als agendapunt. Bij verandering(en) in het gedrag van het kind gaan we extra observeren en overleggen met elkaar. We informeren bij de ouders of zij dit gedrag herkennen en kijken, indien nodig, wat we ermee moeten of kunnen

5.1.4. Gevoelens (b.v. blijdschap, verdriet) serieus nemen

We nemen alle gevoelens van de kinderen serieus door te benoemen wat we zien/horen en actief te luisteren naar het kind. Zo kunnen we het kind begrijpen en we geven hiermee aan dat we de gevoelens van het kind serieus nemen. Onze handelingen zijn erop gericht om het kind te helpen **inzicht te krijgen in** zijn/haar gevoelens / **emoties en ze** te verwerken. **Zo leert een kind emoties te herkennen en kan er beter mee omgaan**

5.1.5. Zorgen voor veilige hechting, voor geborgenheid, zorgen dat kinderen zich veilig voelen, zorgen voor voorspelbaarheid, structuur in de dag, vaste en sensitieve groepsleiding, rituelen en vieringen

We zijn steeds bezig met het ondersteunen en uitbouwen van de vertrouwensbanden met alle kinderen. Dit doen we door de opvang op de groep voorspelbaar te maken en voorspelbaar te houden. Dit bereiken we door de structuur in de dag, rituelen, vieringen en met vaste en sensitieve leiding. En door er te zijn voor de kinderen en voorspelbaar te zijn in onze manier van werken en reageren.

5.1.6. Aandacht voor lichaamstaal, 'lezen' (inleven, invoelen, begrijpen) van kinderen, maar niet te snel invullen

Dit doen we door continue de kinderen te observeren, goed contact te onderhouden met de ouders en een vertrouwensband met ze op te bouwen. Bij gedragsverandering gaan we eerst observeren en overleggen met naaste collega's voordat we een oordeel geven. Indien nodig betrekken we ouders hierbij.

5.1.7. Aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen in het leven van een kind

We geven een kind ruimte en tonen begrip zodat het zijn/haar ervaring kan verwerken. Met ouders overleggen we hoe zij ermee omgaan en kijken of we ze hierin kunnen steunen en of we dit eventueel ook in de groep kunnen toepassen. We benoemen wat er gebeurt en stellen ons sensitief en empathisch op. Indien nodig geven we extra aandacht aan het kind, dit is ook afhankelijk van bepaalde gebeurtenissen zoals verhuizing, overlijden of de geboorte van een broertje/zusje.

5.1.8. Aandacht voor lichamelijke veranderingen bij een kind

Bijvoorbeeld bij zindelijk worden kind begeleiden in dit proces. Het kind ruimte geven zodat hij/zij op zijn/haar eigen manier en in zijn/haar eigen tempo dit proces kan doorlopen. Benoemen wat er gebeurt en bij "ongelukjes" rustig en begripvol reageren.

5.1.9. Accepteren van elk kind zoals het is, elk kind zijn eigen ontwikkeling in zijn eigen tempo gunnen, stimuleren als dat nodig is

We gaan uit van het vertrouwen dat alle kinderen vroeg of laat bepaalde vaardigheden, zoals lopen of zindelijk worden, zullen beheersen. Ieder kind doet dit op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. We willen het kind kennen en het van daaruit observeren in zijn ontwikkeling. Vanuit positieve aandacht en het benoemen van wat hij of zij kan willen we een stimulans geven aan hun ontwikkeling. Bijvoorbeeld: bij kinderen die leren lopen gaan we niet de handen pakken en ze dwingen stapjes te zetten.

5.1.10. Iedereen is 'anders' en ieder kind mag er zijn

We accepteren dat het anders-zijn het unieke is van het mens-zijn. We geven ruimte voor eigenheid van kinderen door bijvoorbeeld uitspraken niet te corrigeren, kinderen niet uit te lachen bij aparte uitdrukkingen e.d. We hebben respect voor de eigen manier van iets vieren of niet vieren. We houden rekening met het anders zijn en zorgen dat het in de praktijk ook mogelijk is om anders te kunnen zijn. Bijvoorbeeld zoetigheid bij verjaardagen mag. En als een kind geen varkensvlees mag houden we daar rekening mee.

5.1.11. Bij overtreden van regels nóóit het kind afkeuren, alleen het gedrag

We spreken een kind aan op zijn/haar gedrag, keuren niet het kind zelf af. Daarbij spreken we het kind aan vanuit het eigen 'ik'; dat zegt iets over ons eigen gevoel daarbij. We spreken duidelijk uit wat niet mag en leggen kort uit waarom niet. We spreken het kind dan bijvoorbeeld aan met "Marijn, ik vind wat je nu doet niet goed want...". Zo geven we aan dat we afkeuren wat hij/zij doet.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.1.12. Een sfeer scheppen waarin kinderen zich welkom voelen

We zorgen voor een rustige sfeer door zelf rustig te bewegen en te praten. We zorgen voor een aantrekkelijke omgeving met speelgoed dat past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. We begroeten kinderen bij binnenkomst en maken een kort praatje met de kinderen en met hun ouders. We gebruiken mandjes met hun naam erop; bij de kapstok hangt een leuk plaatje met hun naam en er zijn foto's op de groep van de kinderen.

5.1.13. Praten met kinderen en uitleg geven als ze grenzen overschrijden

Op het niveau van het kind leggen we uit waarom iets niet mag en wat daarvan de reden is. Dit biedt structuur, veiligheid en een houvast voor de kinderen. Tevens bieden de huisregels een gevoel van saamhorigheid.

5.1.14. Bij flexibele opvang extra aandacht voor rust op de groep, waarborgen van continuïteit voor kind en de groep

We vragen ouders hun kind niet te halen of brengen tussen 11.30 uur en 12.30 uur. Op dat moment wordt er gegeten op de groep. Het is voor iedereen storend als tijdens het eten mensen binnenkomen; de leiding moet dan immers de kinderen alleen laten om kind en ouders te begroeten. Ze kan hiervoor niet uitgebreid de tijd nemen en het kind valt plompverloren in een groepsgebeuren dat al aan de gang is. Hierdoor is het voor het kind net alsof het buitengesloten wordt. We kondigen van tevoren aan wie er nog komt en hoe laat bijvoorbeeld 'na het eten'. We letten op of een flex-kind direct aan een activiteit kan meedoen waarbij hij/zij het gevoel krijgt erbij te horen.

5.2. Persoonlijke competenties bij KDV Oki Doki

De belangrijkste aandachtspunten voor het team van Oki Doki t.a.v. persoonlijke competenties van kinderen zijn:

- ❖ We praten veel met de kinderen en leggen veel uit.
- ❖ We hebben oog voor de behoeften van de kinderen en spelen daarop in.
- ❖ We zorgen voor een goede afwisseling van drukke en rustige activiteiten.
- ❖ We benoemen van kinderen die dingen waar ze goed in zijn en benadrukken vooral wat ze wel kunnen en leggen geen nadruk op wat ze nog niet kunnen

5.2.1. Zorgen voor uitdagende omgeving die tegemoet komt aan het verlangen van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken

We zorgen voor een veilige overzichtelijke omgeving met een rustige uitstraling. We bieden speelgoed/spelmateriaal dat is afgestemd op de doelgroep. We bieden het speelgoed aan op vaste plekken in de ruimte met genoeg speelruimte eromheen. **Om optimaal aan de behoeften van verschillende leeftijdsgroepen tegemoet te komen hebben we de groepssamenstelling gewijzigd. Er zijn nu 2 groepen van 0 tot 2,5 / 3 jaar en 1 groep van 2,5 / 3 tot 4 jaar.**

5.2.2. Zorgen voor afwisseling door aanbod van rustige en meer actieve activiteiten, voor gevarieerd spel materiaal waardoor kinderen spelenderwijs de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen' ontdekken, ervaren, verleggen en daarvan leren

Door de dagelijkse structuur op de groep is er een natuurlijke afwisseling van rustige en drukke momenten, bijvoorbeeld zelfstandig spelen, eten, wc bezoek, **gestructureerde groepsactiviteiten** enzovoort. We zorgen voor momenten van zelfstandig spelen en wisselen die af met momenten waarbij de kinderen in de groep iets samen doen.

We wisselen binnen en buiten spelen af. We geven kinderen de ruimte om zelf bezig te zijn zonder hulp van de volwassenen. We doen niet voor hoe ze met bepaald spel materiaal zouden kunnen spelen maar laten ze dit lekker zelf ontdekken. We dicteren niet dat bepaald spel materiaal alleen voor een bepaald soort spel geschikt zou zijn maar geven kinderen de ruimte te geven om zelf te experimenteren, mits hun veiligheid niet in het geding is.

5.2.3. Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling van motoriek, kinderen aanmoedigen motorische vaardigheden te vergroten

Om de grove motoriek te stimuleren laten we kinderen zoveel mogelijk buiten spelen, met of zonder gebruik van fietsen, steppen, plastic blokken en klimmateriaal. We moedigen hen aan d.m.v. het aanbieden van verschillende uitdagende spelmaterialen. Ook hierbij gaan we niet zeggen hoe kinderen ermee om moeten gaan, tenzij het gevaarlijk wordt, dan stellen we een aantal duidelijke regels. Regelmatig komt het voor dat we de kinderen op de gang laten spelen als ze daar behoefte aan hebben. Hier hebben zij wat meer bewegingsvrijheid. Ze vragen er ook zelf wel naar.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

Om de fijne motoriek te stimuleren bieden we materiaal aan waardoor de fijne motoriek aangesproken wordt, zoals met potloden kleuren / tekenen, verven, plakken en knippen en met klei spelen. Of we bieden materiaal aan waarbij de 'pincet-greep' gestimuleerd wordt, zoals puzzels met een dopje, kleine blokjes en keukenmateriaal (lepels) **of zelf brood smeren**. We stimuleren kinderen zelf de jas op te hangen en zelf hun jas open of dicht te doen. **Kinderen die naar bed gaan stimuleren we zich zelf uit en weer aan te kleden.**

5.2.4. Stimuleren spraak- en taalontwikkeling

Dit doen we door duidelijk en correct te spreken, zinnen zonodig te herhalen i.p.v. te verbeteren, anderstalige kinderen in het Nederlands aan te spreken, activiteiten verbaal te begeleiden en gebruik te maken van verhalen, liedjes en rijmpjes. We geven kinderen bewust de ruimte om dingen te zeggen en luisteren naar wat ze te zeggen hebben. We gaan indien nodig hierop in.

5.2.5. Stimuleren verstandelijke ontwikkeling door aanbieden van gevarieerd spel materiaal, reële eisen stellen afgestemd op leeftijd en belangstelling van kinderen

We kijken goed naar het ontwikkelingsniveau van de kinderen en bieden het materiaal aan waar ze aan toe zijn en eventueel iets uitdagender. We waken ervoor ze niet te 'ondervragen', dat werkt demotiverend. Door de variatie van spel materiaal blijft spelen boeiend en uitdagend. Ook creëren we zo een bron van verschillende activiteiten en ideeën. Door de afwisseling zijn de kinderen op verschillende manieren in beweging en bezig, rustig of juist drukker.

5.2.6. Stimuleren van creatief denken, kinderen aanmoedigen nieuwe dingen uit te proberen, initiatieven te nemen

Door het aanbieden van verschillende materialen **bieden we de kinderen de mogelijkheid zelf te ontdekken**. De pedagogisch medewerkers houden zich op de achtergrond en laten de kinderen veel zelf experimenteren. Komen de kinderen er niet uit dan krijgen ze wel een tip waardoor ze verder kunnen. Maar we nemen ze niets uit handen en bemoeien ons niet met hun spel. **Door vragen te stellen aan kinderen als het spel stil valt proberen we ze te motiveren verder te spelen.**

5.2.7. Rekening houden met specifieke behoeften en interesses van kinderen, elk kind accepteren zoals het is, elk kind eigen ontwikkeling in eigen tempo gunnen

Door de kinderen te kennen weten we wat kinderen boeit en wat niet. Zo kunnen we een kind dat aanbieden wat hem of haar specifiek boeit. Niet alle kinderen moeten of hoeven daarmee te spelen. Spelkeuze is vrij. Niet ieder kind hoeft op hetzelfde niveau/manier met spel materiaal te spelen. We zorgen voor variatie van spel materiaal waardoor ieder op zijn wijze kan spelen. Wij laten de kinderen vrij in hun spelstijl.

5.2.8. Kinderen helpen zelfvertrouwen te ontwikkelen door te stimuleren, waarderen en complimenteren

We geven de kinderen positieve aandacht door oog te hebben voor datgene waar ze mee bezig zijn. Ook op de momenten dat ze lekker zelfstandig bezig zijn laten we dat merken door bijvoorbeeld een positieve opmerking, een glimlach of een knipoog. We geven ze de ruimte om eerst zelf iets te proberen en dan verder te helpen, bijvoorbeeld de jas aantrekken. **We voeren met de kinderen stimulerende gesprekken**, daarin geven ze een positieve opmerking als we zien dat ze zelfstandig iets proberen te doen en als iets gelukt is. We troosten als het helemaal niet lukt

5.2.9. Kind ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We **dwingen een kind niet in een keurslijf**. We laten de kinderen op hun eigen wijze spelen en spelkeuzes maken. We laten ze zelf bepalen met wie ze willen spelen. We waken er wel voor dat ze zich daarbij niet de hele speelplek of al het spel materiaal toe-eigenen. Dat is tenslotte voor iedereen. We accepteren het kind in zijn hele doen en laten en hebben respect voor zijn anders zijn. We luisteren naar wat het kind vraagt of laat zien en komen indien mogelijk tegemoet aan zijn specifieke behoeften.

5.2.10. Kinderen leren zelf conflicten op te lossen en assertief te zijn

Bij conflicten houden we de kinderen vanaf een afstand in de gaten en gaan naar ze toe als we het idee hebben dat ze er zelf niet uitkomen. We benoemen wat we zien en horen. We vragen aan de kinderen (indien mogelijk) hoe het opgelost kan worden, hebben ze zelf een oplossing? We stimuleren ze om te vertellen wat er aan de hand is en wat ze wel of niet willen. We trachten zonder onze eigen oplossing aan te dragen, ze tot een oplossing te laten komen. Alleen in situaties waarin gevaar dreigt of geweld gebruikt wordt grijpen we direct in.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.2.11. Praten met kinderen en uitleggen als ze grenzen overschrijden

Op het niveau van het kind leggen we uit waarom iets niet mag en we geven daarvan de reden. Dit biedt structuur, veiligheid en een houvast voor de kinderen. Tevens bieden de huisregels een gevoel van saamhorigheid.

5.2.12. Aandacht voor evenwicht tussen groepsactiviteiten en individuele activiteiten.

Per dag bekijken we de samenstelling van de groep en spreken af wat we samen met de kinderen zouden kunnen doen. Groepsactiviteiten **worden afgestemd op de concentratieduur van de kinderen**. Kinderen hoeven geen 'werkjes' te maken, het gaat om met elkaar bezig zijn en samen plezier beleven. Gedurende de dag hebben kinderen regelmatig vrij spel.

5.2.13. Aandacht voor lichamelijke veranderingen en ontwikkeling van seksualiteit

We volgen de kinderen in hun ontwikkeling. We gaan op een normale manier om met de verschillen tussen jongens en meisjes. We benoemen de verschillen als de kinderen het daarover hebben. We staan open voor eventuele vragen van de kinderen en geven ze altijd antwoord. Onze antwoorden zijn afgestemd op hun ontwikkelingsniveau.

5.2.14. Stimuleren gezond en veilig gedrag bij kinderen, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau

De grootste stimulans voor kinderen is hoe wij, als pedagogisch medewerkers, ons gedragen. Bijvoorbeeld handen wassen voor het eten, rustig bewegen op de groep, niet naar elkaar roepen door de groepsruimte, enzovoort. Op de groep hebben we regels die voor de kinderen duidelijk zijn. Iedereen houdt zich eraan en bij overtreding wordt uitgelegd waarom we ons daar aan moeten houden, bijvoorbeeld niet rennen op de groep. Dingen die niet duidelijk zijn voor de kinderen leggen we in begrijpelijk taal uit, bijvoorbeeld: potloden laten we niet op de grond liggen, want **dan kunnen anderen er over vallen of stoppen jongere kinderen ze misschien in hun mond**.

5.3. Sociale competenties bij KDV Oki Doki

De speerpunten op het gebied van ontwikkeling van sociale competenties zijn:

- ❖ We laten ieder kind in zijn eigen waarde.
- ❖ Ons doen en laten dient als voorbeeld in hoe we omgaan en respect hebben voor de ander.
- ❖ We helpen kinderen om zich verbaal te uiten en uit te spreken wat ze willen.

5.3.1. Stimuleren van positieve groeps sfeer, kinderen aanmoedigen dingen samen te doen en te delen

Door de kinderen 's ochtend welkom te heten, geven we ze het gevoel dat zij gezien zijn en erbij horen. Door samen te eten, spelen, opruimen enz. horen we bij elkaar en zorgen we voor elkaar. Het eten delen we met elkaar, het speelgoed delen we met elkaar. In conflicten hierover benoemen we dit naar de kinderen. "Het speelgoed is van ons allemaal en we mogen er allemaal mee spelen!"

5.3.2. Aanbieden van groepsactiviteiten met aandacht voor evenwicht groepsactiviteiten - individuele activiteiten

Als pedagogisch medewerkers merken we gauw genoeg aan het gedrag van de kinderen of een activiteit te lang duurt of er teveel gevraagd wordt van de kinderen. Het is onze taak om daarop in te spelen en de kinderen iets anders aan te bieden. Bijv. kinderen beginnen te rennen op de groep; aanbieden ze buiten te laten spelen. Kinderen vervelen zich; voorlezen of ander speelgoed aanbieden.

5.3.3. Kinderen "geven en nemen" leren en leren conflicten op te lossen

Bij conflicten over speelgoed benoemen we wat we zien en horen. We stimuleren dat kinderen uitspreken wat ze willen. We benoemen dat ieder kind het speelgoed wil en vragen: "hoe moet dat nou?" We proberen niet het op te lossen; we blijven er wel bij en kijken of de kinderen er samen uit komen. Als ze het zelf oplossen geven we een compliment.

5.3.4. Kinderen leren zich in te leven in de ander, begrip te hebben voor de ander

Hierin leven we de kinderen voor. Bijvoorbeeld bij verdriet spreken we uit wat wij zien en horen. We gaan naar het kind toe en vragen wat er aan de hand is. We troosten het kind. Zo ook in een conflict situatie: als een kind een ander pijn heeft gedaan, spreken we dit uit. We gaan er naar toe en halen beide kinderen naar ons toe. We

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

benoemen wat er gebeurd is en wijzen erop dat de ander huilt, verdriet heeft. We helpen het kind om de ander te troosten.

5.3.5. Kinderen leren dat iedereen anders is en dat iedereen gelijkwaardig is

Ook hierin leven wij de kinderen voor. We houden rekening met ieders behoefte(n) zonder **verschil te maken tussen de kinderen**. We benoemen verschillen, bijvoorbeeld huidskleur, en leggen uit hoe dat komt. Op de groep is het speelmateriaal voor iedereen en we mogen er allemaal mee spelen.

5.3.6. Stimuleren andere culturen te verkennen (boeken, spelletjes, gerechten, feesten)

Dit doen we door boeken over een ander cultuur voor te lezen. Op de groep hebben we speelmateriaal (bijvoorbeeld een donkerbruine pop) en verkleedkleren van andere culturen. We zingen soms bijvoorbeeld een chinees verjaardagsliedje en vieren een feestje op de manier die past bij het land van herkomst van het kind. Op het tuinfeest vragen we ouders gerechten uit land van herkomst te maken.

5.3.7. Belonen van gewenst gedrag, corrigeren van ongewenst gedrag; ongewenst gedrag alleen bestraffen als corrigeren niet helpt

We geven positieve aandacht bij goed gedrag. Bijvoorbeeld als een kind lekker zit te spelen, is het goed om dit te benoemen. Bij ongewenst gedrag **door** het kind spreken we het kind daarop aan en leggen we uit waarom we iets niet willen. Als het kind het gedrag niet aanpast, halen we het even uit het situatie. We geven het kind "time – out" **Elke groep hanteert een Time – out methode. Het resultaat wat hierbij voor ogen staat is dat het ongewenst gedrag stopt en dat het kind duidelijk is wat wel gewenst gedrag is. Voor we tot een Time – out overgaan wordt het kind eerst 2 keer gewaarschuwd. We sluiten het incident samen met het kind af waarna het kind verder kan spelen**

5.3.8. Kinderen ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

We geven ieder kind de ruimte om zichzelf te kunnen zijn. Wij stellen ons sensitief en empathisch op waarbij we oog hebben voor de individualiteit van alle kinderen. We dwingen de kinderen niet om dingen te doen die zij niet willen.

5.4. Socialisatie en overdragen van waarden en normen op

De belangrijkste aandachtspunten voor Oki Doki op het gebied van socialisatie zijn de volgende.

- ❖ Wij zijn ons zeer bewust van onze voorbeeld functie.
- ❖ We proberen de kinderen te leren zich verbaal te uiten en hun eigen grenzen te stellen.
- ❖ We helpen de kinderen in hun identiteitsontwikkeling en leren ze om met anderen samen te leven.

5.4.1. Als pedagogisch medewerkers bewust omgaan met eigen waarden en normen

We zijn ons als pedagogisch medewerkers bewust van onze voorbeeldfunctie; we leven als het ware de kinderen voor. We zijn ons bewust van onze (voor)oordelen en beseffen dat ze ingegeven zijn door onze cultuur en opvoeding. In onze functie als pedagogisch medewerkers nemen we een open houding aan.

5.4.2. Bewust omgaan met invloed van voorbeeldgedrag op kinderen en geringe invloed van mondelinge overdracht van waarden en normen

In communicatie met elkaar is lichaamstaal voor 70 % bepalend voor het overbrengen van de boodschap. Vooral bij jonge kinderen is lichaamstaal bepalend; vaak is het verbale te snel of nog te moeilijk. Wij zijn een voorbeeld voor de kinderen.

5.4.3. Respecteren van anderen, hun mening en hun bezit, vermijden van vooroordelen

We proberen ons te verplaatsen in de gevoelens/mening van de ander en kijken of we er iets mee kunnen of moeten. We luisteren naar anderen, gaan op een positieve manier in gesprek met de ander en proberen indien nodig, een oplossing te vinden waarin ieder zich kan vinden. Spulletjes van de kinderen stoppen we in hun mandjes en geven het niet aan andere kinderen om mee te spelen.

5.4.4. Respecteren van alles wat leeft

Op de groep doden we geen insecten, zoals spinnen, maar brengen ze naar buiten. **Een uitzondering wordt gemaakt voor wespen die kinderen blijven lastig vallen, die doden we op een gegeven moment wel.** Buiten vernielen we geen planten of struiken en doden geen levend wezens, bijv. slakken. We leren de kinderen om te kijken naar wat er leeft in de natuur en geven uitleg over wat de kinderen boeit in het natuur. **We gaan wel met de**

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

kinderen bloemen bekijken, hoe mooi ze zijn. De kinderen mogen geen bloemen plukken omdat dan onduidelijk wordt welke bloemen wel en welke bloemen niet mogen worden geplukt.

5.4.5. Niet accepteren van gewelddadig of agressief gedrag

We keuren agressief en gewelddadig gedrag af en proberen zo snel mogelijk in te grijpen, om te voorkomen dat het escaleert. We nemen 'slachtoffer' en 'dader' bij ons, benoemen wat er is gebeurd en vertellen wat wel mag of kan. We proberen de situatie als een positief leerpunt te beschouwen voor de kinderen om te voorkomen dat het stigmatiserend gaat werken.

5.4.6. Niet accepteren van pesten

Pestgedrag keuren we meteen af. We vertellen op een duidelijke manier dat het niet mag en, als de 'dader' het kan begrijpen, wat zijn gedrag oproept bij de ander.

5.4.7. Niet accepteren van jokken/liegen

Bij jonge kinderen spreken we over het algemeen van jokken. Ze zijn nog niet in staat de waarheid bewust te verdraaien, omdat een jong kind nog niet objectief naar de waarheid kan kijken. Voor een peuter/kleuter is zijn/haar waarheid gewoon de waarheid. Kinderen in deze leeftijdsgroep hebben nog een extern geweten: feitelijk zijn hun ouders/medeopvoeders hun geweten. Vanaf zes/zeven jaar gaat het interne geweten zich ontwikkelen. Door steeds de groepsregels te herhalen leert het kind wat mag en niet mag en maakt het zich de regels langzaam eigen. Als een kind jukt gaan we met het kind doornemen wat er gebeurd is. Het kind leert zo oorzaak en gevolg met elkaar in verband te brengen en leert zijn eigen aandeel in het gebeurde te zien. Hierdoor voelt het kind zich begrepen en ervaart het dat wij begrijpen dat het niet voldoende zicht had op de situatie en hierdoor jokte. Wij stellen ook geen waarom-vragen en constateren alleen wat er is gebeurd; hierdoor hoeft het kind niet te jokken.

5.4.8. Niet accepteren dat kinderen elkaar onderling zwart maken

Als we horen dat kinderen zich lelijk of onjuist over de ander uitlaten corrigeren we ze onmiddellijk. We zeggen dat we niet zo over de ander praten. Hiervan zijn wij ons ook bewust in onze gesprekken naar elkaar en naar de ouders toe. Als ouders iets hebben op te merken over een ander, moeten we ons afzijdig houden en hier op een tactvolle manier niet in mee gaan.

5.4.9. Aandacht en respect voor de gelijkwaardigheid van ieder kind ongeacht leeftijd, kleur, religie, geslacht etcetera

In onze verbale communicatie en in lichaamstaal willen we op een gelijkwaardige manier met iedereen omgaan. We zijn ons bewust van de gevolgen van de verschillen in culturen en omgangsvormen. Bij onbegrip gaan we in gesprek met de ouders of collega's. Wij zijn ons bewust van onze (voor)oordelen en proberen steeds een open houding aan te nemen.

5.4.10. Duidelijk zijn over 'onze manieren' maar wel flexibel met regels omgaan

Kinderen willen graag ergens bij horen en trachten de groeps regels en 'onze manieren' na te leven. Echter het zal regelmatig voorkomen dat ze bijv. in hun spel, in hun drukte, of misschien bewust, de regels overtreden. Dit beschouwen we niet als iets dramatisch, maar wijzen de kinderen erop waarom we iets zo doen.

5.4.11. Stimuleren van onderlinge solidariteit, kinderen aanmoedigen elkaar te helpen

Indien mogelijk laten we kinderen elkaar helpen voordat wij ingrijpen of assisteren. Bijvoorbeeld, als we bezig zijn en even geen tijd hebben, vragen we een oudere peuter om een jongere peuter te helpen met zijn/haar jas aan te trekken. *Bij het helpen van de ander geven we positieve feedback.*

5.4.12. Kinderen leren open te staan voor en respect te hebben voor gewoonten en rituelen van andere (sub)culturen, kinderen stimuleren om gewoonten uit andere culturen te verkennen

Dit doen we met behulp van boeken, liedjes, spelletjes, gerechten en feesten. Als het zich voordoet in de groep praten we met de kinderen over een ander gewoonte of het andere ritueel.

5.4.13. Kinderen leren mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen te respecteren

Ook hierin leven we de kinderen voor. Als we op straat of in het voorbijgaan, een mens met een beperking zien en de kinderen stellen hierover vragen, reageren we met verstand en respect op de opmerking(en) van de kinderen. We zeggen bijvoorbeeld: Ja, iedereen is anders, dat heb je goed gezien.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
m.van leeuwen-munk	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.4.14. Respecteren ieders normen en waarden t.a.v. seksualiteit, bewaken van grenzen van alle betrokkenen op dit gebied (pedagogisch medewerkers en gastouders, ouders, de omgeving)

We houden rekening met afwijkende normen en waarden die ouders hebben voor hun kind t.a.v. seksualiteit. Bijvoorbeeld: meisjes mogen alleen door vrouwen worden verschoond of anderen mogen hun kind niet in zijn/haar blootje zien. Het moet wel praktisch uitvoerbaar zijn en in het geval dat het niet zo is, gaan we met de ouders hierover in gesprek en proberen hiervoor een oplossing te vinden. We letten erop dat kinderen niet bloot gesteld worden aan iets wat ze niet prettig vinden.

5.4.15. Ontspannen omgaan met blootspelletjes, doktertje spelen e.d. bij jonge kinderen, toezicht houden, ingrijpen als het extreme vormen aanneemt en als kinderen grenzen overschrijden

We hebben geen voorop gestelde regels voor wat kinderen wel of niet mogen spelen i.v.m. blootspelletjes. We houden de kinderen in deze situaties goed in de gaten en letten erop dat geen kind iets doet of ondergaat wat het niet wil. Kinderen mogen elkaar geen pijn doen en we hanteren die grenzen die voor ons en de omgeving acceptabel zijn.

5.4.16. Kinderen leren wanneer ze grenzen overschrijden

We geven de kinderen de ruimte die ze nodig hebben om zichzelf te kunnen zijn. We willen niet continue verbieden of controleren. We beschouwen de grenzen die we hanteren als noodzakelijk en vinden het goed dat kinderen tegen grenzen aanlopen. Het zijn leermomenten en die zijn belangrijk voor de ontwikkeling. Het kind dat grenzen overschrijdt voelt zich veilig, anders zou hij/zij de confrontatie niet aangaan.

5.4.17. Bij overtreden van regels nóóit het kind afkeuren, alleen het gedrag

We spreken het kind aan op zijn/haar gedrag en keuren niet het kind zelf af; we zeggen niet: "jij bent stout of jij bent niet lief!" We spreken het kind aan vanuit onszelf, dat zegt ook iets over ons gevoel daarbij. We spreken duidelijk uit wat niet mag en leggen kort uit waarom niet. We spreken bijvoorbeeld het kind aan met de woorden: "Ik vind wat je nu doet niet leuk, dat kan echt niet. Je doet Marit pijn en dat doen we hier niet! Zeg het maar boos als je het niet leuk vind wat ze doet bij jou".

5.4.18. Uitleg geven bij de dingen die je doet

Als kinderen vragen stellen over iets waarmee we bezig zijn, geven we antwoord op hun vragen. Het is goed dat bepaalde werkzaamheden op de groep uitgevoerd worden, het is voor de kinderen zichtbaar en dan kunnen ze logische verbanden leggen. Bijvoorbeeld tafel dekken, was vouwen, vegen of speelmateriaal schoonmaken.

5.4.19. Kinderen leren om ruzies uit te praten

Bij ruzies gaan we naar de kinderen toe; we gaan niet dwars door de groepsruimte roepen. We proberen de kinderen te laten vertellen wat er aan de hand is. We herhalen wat de kinderen hebben verteld en vragen dan bijvoorbeeld: "hoe moet het nu?" We blijven bij de kinderen en kijken of ze tot een oplossing komen. Lukt dit niet dan geven we ze een idee of een keuze en kijken of ze het oppakken.

5.4.20. Gewenst gedrag belonen, ongewenst gedrag corrigeren; alleen straffen als corrigeren niet helpt

We geven positieve aandacht bij goed gedrag, bijvoorbeeld als een kind lekker zit te spelen. We vinden het goed om dit te benoemen. Bij ongewenst gedrag spreken we het kind erop aan en leggen we uit waarom we iets niet willen. Past het kind zijn gedrag niet aan, dan halen we het even uit de situatie. We geven het kind een 'time-out' en leggen het nogmaals uit. We laten het kind daarna weer verder spelen.